

RECENZIJE I PRIKAZI

BOOK REVIEWS AND REVIEWS

Stanko Geić: Organizacija i politika turizma – Kulturološko ekologijski i sociogospodarski aspekti, Sveučilište u Splitu, Manualia universitatis studiorum, Spalatensis (Udžbenici Sveučilišta u Splitu), Split, 2007; 520 str.

Vrsni dugogodišnji turistički praktičar i znanstvenik prof.dr.sc. Stanko Geić ponovo je hrvatsku turističko kulturološku javnost i neposrednu praksu ugodno iznenadio novom vrijednom knjigom Organizacija i politika turizma-kulturološko ekologijski i sociogospodarski aspekti. Ovaj multidisciplinarni znanstveni rad u nakladi Sveučilišnog studijskog centra za stručne studije u Splitu, donesen na 520 stranica teksta uz 32 prikaza, 35 tabelarnih pregleda i 16 stranica kolor reprodukcija svjetskih prirodnih i kulturnih lokaliteta pod okriljem UNESCO-a, odlukom Senata Sveučilišta u Splitu proglašen je visokoškolskim udžbenikom te tiskan uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH.

Materija je strukturirana u četiri osnovna dijela:

- Teorijski pristup fenomenu turizma i kulturno civilizacijske baštine,
- Osnove organizacije i politike turizma te komplementarnih djelatnosti
- Organizacija i politika turizma te forme zaštite i revitalizacije prirodnih i antropogenih resursa odabranih svjetskih destinacija.
- Organizacija i međuodnos turizma i kulture u prostornom i sociogospodarskom miljeu odabranog UNESCO lokaliteta.

Na kraju autor prilaže obiman popis literature i izvora od 370 jedinica te kao uputa za studente popis orijentacionih pitanja za ispite i vježbe.

Ova knjiga u cijelosti pokriva materiju kolegija Organizacija turizma te Turizam i kulturna baština koje autor kao profesor visoke škole u znanstvenom zvanju višeg znanstvenog suradnika izvodi na matičnom Sveučilišnom centru za stručne studije, te preddiplomskom i sveučilišnom studiju Ekonomskog fakulteta u Splitu, diplomskom studiju splitske Umjetničke akademije i poslijediplomskom studiju Komunikologija-informatologija -modul Turizam i kultura Sveučilišta u Zadru. Knjiga je svojom multidisciplinarnom problematikom brojnih društvenih i gospodarskih interakcija te organizacije i politike u široj sferi kulture i turizma, rijetkost u hrvatskoj znanosti te će zasigurno kao i prethodna edicija autora slične tematike iz 2002.

izazvati pozornost znanstvene i stručne javnosti i prakse, te koristiti kao vrijedan sveučilišni udžbenik na turističkim studijskim programima u hrvatskom visokom školstvu.

Temeljem dugogodišnjeg znanstvenog i stručnog rada, konzultiranja brojne relevantne domaće i strane literature i izvora, te osobnih studijskih boravaka i kontakata autora na različitim razinama turističkog i kulturnog života više desetaka relevantnih svjetskih turističkih destinacija, autor u ovom radu, citira i komentira poznate teze i sintagme priznatih domaćih i stranih znanstvenika ali kreira i vlastite, što radi na najbolji način u dugom vremenskom nizu i suvereno. To je rezultat njegovog dugogodišnjeg bavljenja turističkom teorijom i praksom, te njegova osobnost iskazuje kroz angažiranost i inventivnost vrhunskog turističkog znanstvenika, profesionalca i entuzijasta.

U kontekstu iznijetog u prvom dijelu knjige kroz 6 poglavlja autor donosi teorijsko određenje i organizacijske međuodnose društvenih kategorija kulturno-civilizacijskog nasljeđa i turizma, sociokulturne, sociološke, te ekološke i gospodarske pristupe i posljedice turističkog fenomena.

U drugom dijelu kroz 9 poglavlja prezentirane su i objašnjene faze razvitka organizacije turizma te specifičnost složenog turističkog sustava sa kompleksom podsustava i okruženja koje u suvremenom turizmu čini cjelokupnost gospodarske i društvene nadgradnje u okviru turističke ponude i potražnje. Slijede pojavni oblici i sadržaji suvremenog turizma, elementi turističke politike te aktualna organizacija turizma, ugostiteljstva i komplementarnih djelatnosti u hrvatskom turizmu. Ovaj dio zaključuje se poglavljima koje analiziraju međunarodne organizacije u turizmu te obilježja nacionalnih organizacija u turizmu vodećih zemalja euroafroazijskog Mediterana.

U trećem dijelu kroz 8 poglavlja nakon pregleda globalnih turističkih trendova analizirana je organizacija i politika turizma te forme i oblici zaštite, revitalizacije i valorizacije prirodnih i antropogenih lokaliteta odabranih svjetskih

destinacija na svim kontinentima uz analizu brojnih pozitivnih ali i negativnih iskustava te komparaciju sa hrvatskom turističkom zbiljom. Uz analize poznatih sintagmi turističkih razvojnih epoha po konceptima trostrukog «S» (sunce, more, pijesak), preko trostrukog «E» (etika, ekologija, ekonomija) autor razrađuje vlastiti originalni koncept po formuli trostrukog C (kultura, kooperacija, komunikacija) koji odražava turizam budućnosti u spektru svjetske globalizacije i internetskog (komunikološkog) umrežavanja svijeta, gdje upravo turizam kroz svoje kulturološke dimenzije treba doprinijeti da se u okviru neumitnog procesa globalizacije njeguje i očuva samobitnost svake nacionalne, regionalne i lokalne kulture i civilizacije.

U četvrtom dijelu prezentiran je specifičan case study «Trogir – UNESCO», tj. organizacija i međuodnos turizma i kulture u prostornom i sociogospodarskom okruženju ovog relevantnog svjetskog turističko kulturološkog lokaliteta, koji primjer može biti aplikativan za brojne lokalitete u Hrvatskoj i svijetu.

Zaključujući osvrt na ovo zanimljivo djelo nalazim potrebnim citirati dio iz recenzija uglednih hrvatskih znanstvenika ekonomske, kulturološke i marketinške preokupacije prof.dr.sc. Vinka Kandžije, prof.dr.sc. Tomislava Marasovića i prof. dr.sc. Radimira Buljana:

«...Ocjenjujući sadržaj sveučilišnog udžbenika Organizacija i politika turizma, može se konstatirati uspješna primjena sve tri razine znanstvene analize: teorijske, empirijske i normativne, uz primjenu kvantitativnih i kvalitativnih metoda što se verificiraju anketnim istraživanjima autora ili pak rezultatima relevantnih istraživanja u odabranim svjetskim lokalitetima.

Svoje stavove, zaključke i preporuke, temeljem bogatog praktičnog iskustva i studijskog boravka u brojnim svjetskim turističkim regijama te sudjelovanja na više međunarodnih znanstvenih skupova, autor znanstveno argumentira respektirajući ekonomsku, sociokulturološku i turističku teoriju i praksu.

Multidisciplinarnim pristupom u istraživanju složenih turističkih pojava ovdje se

sveobuhvatno analizira turistička organizacija i politika u sferi gospodarskih i društvenih funkcija, odnosno karakteristika turizma, te njegovi učinci na ukupnost sociogospodarske strukture. Pri tome se korektno iznosi aktualni trenutak te prikaz evolucije znanstvene misli i turističke prakse prisutne u okviru organizacijskog ustroja i politike turizma različitih razvojnih epoha.

Od nekada prevladavajućih ekonomističkih teorija knjiga vodi čitatelja do suvremenih, koje uz ekonomske sagledavaju i socijalne, kulturološke, ekološke te antropološke komponente turističkih migracija na prostor i sociokulturno okruženje. Ovim je osigurana znanstveno teorijska podloga za daljnje istraživanje turističke evolucije na relevantnim svjetskim regijama, uz komparaciju s srednjodalmatinskim i širim hrvatskim okruženjem, koji rezultati su aplikativni i za druga područja u zemlji i inozemstvu. Naime, analiza pozitivnih i negativnih iskustava u razvitku, politici i organizaciji turizma tretiranih područja, uz primjenu međunarodno verificiranih postulata i postupaka, daje mogućnost kreiranja prijedloga suvremenog koncepta turističko gospodarskog razvitka, uz održivo gospodarenje dragocjenim prostornim i kulturnim resursima.

Primjenom različitih metoda znanstvene analize turističkih resursa ponude te potencijalne turističke potražnje, potvrđena je hipoteza kako su sociogospodarski učinci turizma na civilizacijsko naslijeđe u odgovarajućem organizacijskom konceptu i okruženju, presudni čimbenik budućeg društvenog i gospodarskog razvitka....»

Iz svega iznijetog je evidentno da je ovdje riječ o vrijednoj knjizi potrebnoj studentima, ali i široj stručnoj javnosti, koja je u suglasju sve izraženije potrebe sustavnog izučavanja polifunkcionalnih učinaka turizma te koncepcije turističke organizacije i politike, što je još uvijek rijetkost u hrvatskoj izdavačkoj praksi.

Primljeno: 2007-07-18
Prof. dr. sc. Mario Plenković
Katedra za komunikologiju
Grafički fakultet, Sveučilište u Zagrebu